

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ «ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЧИСТОТИ» В ДІЯЛЬНОСТІ МЕДІА В УКРАЇНІ

PROBLEMS OF LEGAL ENSURING “INFORMATION PURITY” IN MEDIA ACTIVITIES IN UKRAINE

Суховецький О.О., студент I курсу магістратури факультету юстиції
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Георгієвський Ю.В., д.ю.н.,
професор кафедри адміністративного права
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Проаналізовано проблематику правового забезпечення «інформаційної чистоти» в діяльності вітчизняних медіа. Звернено увагу на актуальність прийнятого Закону України «Про медіа», а також надано оцінку щодо ефективності реалізації надважливої конституційної гарантії – презумпції невинуватості. Наведено приклади порушення презумпції невинуватості деякими засобами масової інформації та досліджено причини порушення «інформаційної чистоти» в медіа.

Наведено позицію відповідно до якої клікбейтні, завідомо неправдиві публікації зазіхають на честь та гідність окремих державних службовців, суддів та політичних фігур, а також породжують недовіру до окремих державних та муніципальних органів влади чи навіть держави загалом.

Констатовано факт відсутності належного механізму правового захисту прав та законних інтересів державних службовців в окремих сферах. Зокрема, авторами критично сприйнято юридичну невизначеність деяких кримінально-правових норм, що стосуються захисту прав державних службовців.

Зроблено висновок, що встановлюючи жорсткі механізми захисту журналістів від незаконного посягання на їх життя та здоров'я, а також на гарантії об'єктивності журналістської діяльності, законодавець не передбачив механізм контролю за об'єктивністю медіа та поширення ними неправдивої інформації.

Досліджено питання оновлення нормативного регулювання діяльності Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, а також ефективність реалізації повноважень цим органом. Запропоновано включити цей контролюючий орган до системи перспективної контрольної гілки влади, яка вже ставала об'єктом наших попередніх досліджень.

Наголошено, що будь-якій особі має бути забезпечено можливість висловлення особистої думки, що не посягає на суспільних спокій та не спрямована на порушення конституційного правопорядку. Зауважено, що свобода слова не може бути абсолютною, адже висловлювання не може порушувати права інших осіб, зокрема не має посягати на честь та гідність тих осіб, які забезпечують діяльність державного механізму.

Ключові слова: інформаційна чистота, контрольна функція, інформаційні відносини, захист прав державних службовців, клікбейт.

The problem of legal provision of "informational purity" in the activities of domestic media is analyzed. Attention was drawn to the relevance of the adopted Law of Ukraine "On Media", as well as an assessment of the effectiveness of the implementation of the most important constitutional guarantee – the presumption of innocence. Examples of violation of the presumption of innocence by some mass media are given, and the reasons for violation of "informational purity" in the media are investigated.

The position is given according to which clickbait, known to be untrue publications encroach on the honor and dignity of individual civil servants, judges and political figures, as well as generate distrust in individual state and municipal authorities or even the state in general.

The fact of the lack of a proper mechanism for the legal protection of the rights and legitimate interests of civil servants in certain areas has been established. In particular, the authors critically perceived the legal uncertainty of some criminal law norms related to the protection of the rights of civil servants.

It was concluded that establishing strict mechanisms for the protection of journalists from illegal encroachment on their lives and health, as well as guaranteeing the objectivity of journalistic activity, the legislator did not provide a mechanism for controlling the objectivity of the media and the dissemination of false information by them.

The issue of updating the normative regulation of the activities of the National Council on Television and Radio Broadcasting, as well as the effectiveness of the implementation of powers by this body, was studied. It is proposed to include this control body in the system of a prospective control branch of government, which has already become the object of our previous studies.

It was emphasized that any person should be provided with the opportunity to express a personal opinion that does not encroach on public peace and is not aimed at violating the constitutional legal order. It was noted that freedom of speech cannot be absolute, because the expression cannot violate the rights of other persons, in particular, it must not encroach on the honor and dignity of those persons who ensure the operation of the state mechanism.

Key words: information purity, control function, information relations, protection of civil servants' rights, clickbait.

Актуальність дослідження. 13 грудня 2022 року був прийнятий Закон України «Про медіа», який спрямований на забезпечення реалізації права на свободу вираження поглядів, права на отримання різнобічної, достовірної та оперативної інформації, на забезпечення плюралізму думок і вільного поширення інформації. Цей нормативно-правовий акт визначив правовий статус, порядок формування, діяльності та повноваження Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення [2]. Оновлення законодавства про медіа безумовно є позитивним кроком до європейської вітчизняного законодавства, а також сприяє розвитку галузі інформаційного права. Однак, виникають об'єктивні передумови для занепокоєння в контексті дотримання медіа презумпції невинуватості щодо осіб,

які займають відповідальне становище, виконують владні повноваження та є представниками держави на міжнародній арені. Неправомірний тиск на таких осіб є не тільки порушенням закону, а й завдає шкоди інформаційній політиці держави, зокрема заважає розвитку в нашій державі інформаційного суспільства. Важливим питанням є ефективність здійснення контролю за правомірною діяльністю медіа в Україні. З огляду на це, окрім дослідження конкретних випадків порушення презумпції невинуватості в медіа, слід дослідити якість реалізації повноважень Національною радою України з питань телебачення і радіомовлення. **Метою** роботи дослідження проблематики дотримання презумпції невинуватості вітчизняними медіа щодо публічних службовців, суддів та політичних фігур.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженням проблематики діяльності медіа в Україні займалась плеяда вітчизняних науковців, зокрема Решетука Т., Кушнір О. [6], Іляхов М., Саричева Л. [7], Стрикалова Т. А., Гудошник О. В. [8] тощо.

Виклад основного матеріалу. В Конституції України (далі – Конституція України, Основний закон України) закріплена низка інформаційно-правових норм-гарантій, які закріплюють низку інформаційних прав людини та громадянина й становлять базис інформаційного права як самостійної галузі права. Такими нормами є ст. ст. 17, 32, 34, 50 Основного закону України, які встановлюють необхідність забезпечення *інформаційної безпеки* в державі; забороняють незаконне збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної *інформації* про особу; гарантують право збирати, зберігати, використовувати і поширювати *інформацію*, а також право на доступ до *інформації* про стан довкілля, про якість харчових продуктів тощо [1].

В процесі розвитку інформаційного суспільства в Україні медіа стали невід’ємною складовою повсякденного життя сучасної людини. Перехід друкованих засобів масової інформації в мережу Інтернет, поява нових «каналів» в Telegram та Viber лише актуалізує позицію Едмунда Берка, який стверджував наприкінці XVIII століття, що преса є четвертою владою. Очевидно, що таке твердження ґрунтується на визнанні першими трьома законодавчої, виконавчої та судової. Хоча зазначену тезу вжито не в правовому, а в політологічному контексті, проте не погодитись з нею складно.

Відомо, що органи державної влади здійснюють свої повноваження відповідно до системи стримувань та противаг. Сучасні демократії не визнають можливості узурпації влади однією з гілок влади. Україна, як парламентсько-президентська республіка, в Основному Законі та інших нормативно-правових актах передбачила механізми впливу глави держави, уряду, парламенту та судової влади одне на одного з тим, щоб ніхто з них не отримав абсолютну владу та не перебував під неправомірним тиском з боку інших органів державної влади. Запорукою такої системи є детальна регламентація повноважень органів публічної влади, проте є очевидним, що такий баланс може бути порушено, зокрема, і через вплив медіа.

Прагнення європеїзації національного законодавства обумовило прийняття Закону України «Про медіа». В преамбулі цього закону зазначено завдання цього нормативно-правового акту, яким є його спрямовання на забезпечення реалізації права на свободу вираження поглядів, права на отримання різнобічної, достовірної та оперативної інформації, на забезпечення плюралізму думок і вільного поширення інформації, на захист національних інтересів України та прав користувачів медіа-сервісів, регулювання діяльності у сфері медіа відповідно до принципів прозорості, справедливості та неупередженості, стимулювання конкурентного середовища, рівноправності і незалежності медіа [2].

Нажаль, прийняття Закону України «Про медіа» не сприяє реалізації надважливої конституційної гарантії – презумпції невинуватості. В ч. 1 ст. 62 Основного закону України зазначено, що «особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду» [1]. Проте, з метою задоволення особистих економічних інтересів, набрання популярності медіа або з метою тиску на орган державної влади чи окремих її представників медіа публікує матеріали, які констатують винуватість особи у вчиненні певних кримінальних правопорушень до винесення обвинувального вироку суду.

Показовою видається ситуація, що склалась щодо так званого «кейсу Князева». В травні 2023 року медіа стрімголов кинулись оповідати про те, що «судова влада корумпована з середини, якщо навіть голова Верховного Суду був спійманий на хабарі». Наприклад, в матеріалі «Голова Верховного Суду Князев міг погоріти на корупції. Що відомо про «хабар» головного судді України» від

16 травня 2023 року видання «BBC NEWS Україна» дозволило собі такі формулювання як: «У Верховному Суді шоковані, будуть звільняти. Хоча НАБУ не назвало імені голови Верховного Суду, проте сама прес служба цього найвищого органу в системі судострою України вже фактично підтвердила, що це Всеволод Князев», «Співрозмовник у суді вказує, що там шоковані поведінкою голови й мають намір звільнити його, хоча це буде і складна процедура», «Низка видань, зокрема «Дзеркало Тижня», повідомляють, що великого хабаря Князеву могли дати представники одного з українських олігархів за винесення судового рішення щодо власності на велике підприємство. Може йтись про Костянтина Жеваго» [3].

В матеріалі «Екс-голову Верховного суду Князева викрили у новому правопорушенні» видання «УНІАН» зазначило, що «Екс-голову Верховного суду України Всеволода Князева викрили у новому правопорушенні: він орендував квартиру на Печерських Липках (Київ) за «смішні» гроші – щомісячна оплата за неї була на рівні 1 тисячі гривень» [4]. В обох матеріалах медіа стверджували про вчинення Всеволодом Князевим правопорушень як доведених, хоча суд на час публікації дописів не надав незалежну оцінку доказам, аргументам сторін та не виніс відповідного обвинувального вироку.

В розумінні п. 30 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про медіа» медіа (засіб масової інформації) – засіб поширення масової інформації у будь-якій формі, який періодично чи регулярно виходить у світ під редакційним контролем та постійною назвою як індивідуалізуючою ознакою [1]. В ст. 1 ч. 1 п. 36 Закону України «Про медіа» наведено визначення «онлайн-медіа» – це медіа, що регулярно поширює інформацію у текстовій, аудіо-, аудіовізуальній чи іншій формі в електронному (цифровому) вигляді за допомогою мережі Інтернет на власному веб-сайті, крім медіа, які віднесені цим Законом до аудіовізуальних медіа [1].

З огляду на це, Telegram– та Viber-канали, інтернет-видання, інформаційні сторінки в соціальних мережах також мають статус медіа (засобів масової інформації), при чому відсутність реєстрації онлайн-медіа в Національній раді з питань телебачення та радіомовлення не впливає на його статус та не звільняє від вимог Закону України «Про медіа» [13, с. 9].

Нажаль, не завжди медіа дотримуються публікаційної етики та презумпції невинуватості. Зокрема, «Фундація DEJURE. Справедливий суд для всіх» 26 жовтня 2022 року в рубриці «Новини» опублікувала матеріал з назвою «Судді, (не)гідні стати членами Вищої ради правосуддя» «виявила перешкоди» для заняття посади в Вищій раді правосуддя щодо 37 кандидатів. Медіа посилається на певну «аналітику», проте викладене констатує як доведений факт.

До переліку «перешкод» медіа зазначило: «ухвалення сумнівних рішень, неодноразові порушення норм процесуального права під час розгляду справ, уникнення відповідальності за ДТП, невідповідність способу життя доходам, причетність до корупційної справи, відмазування водіїв за п’яне водіння, покривання суддів Майдану» тощо [4]. Наведені звинувачення можуть мати негативні наслідки для репутації як конкретних осіб, пов’язаних зі здійсненням правосуддя, так і негативно впливають на ставлення суспільства до судової влади. Вважаємо, що такими діями медіа цинічно виражають неповагу до журналістської діяльності, судової влади та читача, адже публікують на загал твердження, що не були вставлені вироком суду у встановленому законом порядку.

1 квітня 2024 року медіа «0352» опублікувало статтю під назвою «На Тернопільщині викрили ще одного хабарника в комунальній установі (ФОТО)». В матеріалі медіа зазначено: «Підозрюваний у розмові з тернополянином, котрий до нього звернувся, висловив прохання надати йому 90 тисяч гривень неправомірної вигоди за 40 кубічних метрів деревини. Товар мав бути реалізований поза встановленим законодавством порядком та безперешкодно вивезений з території лісового господарства. Під час отримання частини неправомірної вигоди – майже

19 тисяч гривень зловмисника викрили оперативники управління стратегічних розслідувань в Тернопільській області спільно зі слідчими обласної поліції» [5]. Автор матеріалу грубо порушив презумпцію невинуватості вживши слова «викрили ще одного хабарника в комунальній установі», «підозрюваний ... висловив прохання надати йому 90 тисяч гривень неправомірної вигоди», «товар мав бути реалізований поза встановленим законодавством порядком», «під час отримання частини неправомірної вигоди ... зловмисника викрили» [5]. Матеріал був опублікований ще на стадії досудового розслідування, за відсутності рішення суду першої інстанції та до безпосереднього дослідження матеріалів справи судом.

В цій статті автор формує суб'єктивне зневажливе ставлення до держави, адже слова «викрили ще одного хабарника в комунальній установі» формує в суспільстві негативне ставлення до певних окремих органів публічної влади та до держави Україна загалом.

Наведені нами факти порушення медіа презумпції невинуватості є лише декількома показовими випадками в той час як в дійсності такі порушення є непоодинокими. Такі приклади актуалізують увагу до проблеми забезпечення «інформаційної чистоти» в діяльності сучасних медіа в Україні. Часто порушення презумпції невинуватості з боку медіа здійснюється у формі клікбейту. Термін «клікбейт» походить від англійських слів *click* – «клікання мишкою» та *bait* – «наживка», «приманка», відтак клікбейтні заголовки створюються з метою привернення уваги реципієнта (споживача інформаційного продукту) та заохочення його перейти за гіперпосиланням на певну web-сторінку [6, с. 126].

Вченими пропонуються наступні ознаки клікбейтних заголовків: терміновість (заголовок закликає до негайного прочитання матеріалу), сенсаційність і шок (заголовок пропонує шокуючу і ексклюзивну інформацію, яка до цього не була відома), інтрига (заголовок навмисне не містить найважливішого, або його обривають на кульмінації, або приховують справжній сенс), набивання ціни (заголовок необгрунтовано обіцяє значну користь від прочитання матеріалу) [7]. Прикладом цього є заголовок матеріалу «У Києві чиновник «Укрзалізниця» вимагав хабар у підприємця» підготовлений «Львівським порталом» 13 травня 2024 року [12].

Насправді ж в погоні за «дешевим хайпом» (хайп – інструмент у комунікації, часто агресивний, характеризується надмірною галасливістю, масовим обговоренням, резонансністю, розгортання конфлікту навколо людини/явища/події [8, с. 115]) засоби масової інформації не тільки знецінюють себе та інші мас-медіа в очах пересічного читача, проте й зазіхають на честь та гідність третіх осіб, а також порушують презумпцію невинуватості.

Відповідно до стаття 17 Кримінального процесуального кодексу України особа вважається невинуватою у вчиненні кримінального правопорушення і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено у порядку, передбаченому цим Кодексом, і встановлено обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили. Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні кримінального правопорушення і має бути виправданим, якщо сторона обвинувачення не доведе винуватість особи поза розумним сумнівом... поведження з особою, вина якої у вчиненні кримінального правопорушення не встановлена обвинувальним вироком суду, що набрав законної сили, має відповідати поведженню з невинуватою особою [9]. Ця презумпція є невід'ємною засадою кримінального судочинства та має безумовно виконуватись медіа та лідерами думок під час здійснення ними професійної діяльності.

Державна служба – це публічна, професійна, політично неупереджена діяльність із практичного виконання завдань і функцій держави [10]. Державний (публічний) службовець не є класичним працівником в розумінні Кодексу законів про працю, адже здійснення публічної служби вимагає від особи винятково відповідального ставлення до здійснення службових повноважень. Дер-

жавний службовець є уособленням держави у публічно-правових відносинах, що з одного боку передбачає покладення на службовця додаткових обов'язків та висунення додаткових вимог. З іншого боку, ставлення до публічного службовця також має бути винятковим. Неповага до статусу такої особи, нехтування законних вказівок службовця під час виконання ним повноважень, а також поширення неперевіреної/неправдивої інформації про нього є зухвалим проявом неповаги до держави, її народу як суверена та населення окремих регіонів України. Наполягаємо на тому, що цивільно-правова відповідальність за поширення інформації, яка посягає на честь та гідність особи є недостатньою для відновлення порушеного права публічного службовця.

Констатуємо факт відсутності належного механізму правового захисту прав та законних інтересів публічних службовців в окремих сферах. Наприклад, вітчизняна модель кримінально-правової політики передбачає необхідність накладення на осіб, які здійснюють суспільно-небезпечну діяльність кримінальної відповідальності у формі покарання та інших кримінально-правових засобів. В ст. 163 Кримінального Кодексу України (далі – КК України) встановлено відповідальність за порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер [11]. Однією з кваліфікуючих обставин є вчинення правопорушення щодо *державних* чи громадських діячів, журналіста. Проте, коло суб'єктів які є державними діячами в розумінні ст. 163 КК України не визначене в примітці до статті. Коло суб'єктів, які вважаються державними діячами, зазначені в ст. 112 КК України, ст. 344 КК України та ст. 346 КК України, проте ці переліки є неузгодженими, різними за змістом. Така юридична невизначеність є недоліком національного законодавства та порушення принципу *the rule of law*. З огляду на це виникають сумніви в можливості захисту публічних службовців від несанкціонованого доступу та поширення інформації, яка належить такій особі. *Проблема полягає в тому, що медіа може скористатись такими записами розмов публічних службовців, їх переписками через сервіси SMS, MMS, соціальні мережі та месенджери та публікувати їх в мережі Інтернет разом із звинуваченнями таких осіб у вчиненні кримінальних правопорушень.*

Нерідко бувають ситуації, коли обвинуваченого без достатніх передбачених законом підстав відсторонюють, але й звільняють з роботи відразу після відкриття кримінального провадження щодо службовця, мотивуючи це тим, що його дії дискредитують займану посаду, звання чи установу (організацію), в якій він працює. Такі дії та мотиви окремих органів публічної влади не узгоджуються з презумпцією невинуватості. Такої позиції дотримується й Європейський Суд з прав людини (справа «Кузьмін проти Росії» (2005 р.)). Часто це відбувається після того, як новина про підозру публічного службовця, судді або іншої політичної фігури набуває поширення в медіа. Маючи на меті отримати власну порцію хайпу, видання та «лідери думок» розповсюджують неперевірену/недостовірну інформацію та, таким чином, стимулюють приріст популярності свого інформаційного продукту. Під впливом таких обставин органи публічної влади змушені реагувати на невдоволення суспільства та, як наслідок, застосувати несприятливі заходи до службовця, який перебуває в якості заручника ситуації.

В дійсності, навіть за умови виправдання особи судом, репутація публічного службовця буде зіпсованою. Встановлюючи жорсткі механізми захисту журналістів від незаконного посягання на їх життя та здоров'я, а також на гарантії об'єктивності журналістської діяльності, законодавець не передбачив механізм контролю за об'єктивністю медіа та поширення ними неправдивої інформації.

За таких обставин в умовах розвитку інформаційного суспільства завданням держави має бути забезпечення «інформаційної чистоти» через механізм контролю за діяльністю медіа. Наголошуємо на тому, що будь-якій особі має бути забезпечено можливість висловлення осо-

бистої думки, що не посягає на суспільних спокій та не спрямована на порушення конституційного правопорядку. Свобода слова не може бути абсолютною, адже висловлювання не може порушувати права інших осіб, зокрема не має посягати на честь та гідність тих осіб, які забезпечують діяльність державного механізму. В такій ситуації до діяльності сучасних медіа, особливо до їх інтернет-сегменту, має пред'являтися суворі вимоги забезпечення «інформаційної чистоти».

Встановлення вини особи є прерогативою суду і тільки суду. У цьому зв'язку виглядає слушним правове обмеження медіа поширювати інформації про вчинення публічними службовцями кримінальних правопорушень до набрання законної сили обвинувального вироку суду. Коло осіб, які розглядатимуться як «публічні службовці, судді та політичні фігури» має бути чітко врегульоване.

В контексті описаної проблеми неможливо не згадати ідею визнання та реформування через додаткову інституалізацію окремої контрольної гілки влади, яку ми висловлювали в попередніх дослідженнях [14, с. 458], [15]. Безумовно, контрольна функція є універсальною для більшості органів публічної влади України та зарубіжних країн, але для деяких органів державної влади здійснення контрольної функції є основною. Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення (далі – Національна рада) поміж інших функцій є також контролюючим органом. В статті 99 Закону України «Про медіа» законодавець наділив Національну раду повноваженням застосовувати низку заходів реагування на порушення медіа законодавства України. З огляду на це, приходимо до висновку, що низька результативність діяльності Національної ради в аспекті контролю за діяльністю медіа полягає не у відсутності належних повноважень, проте у недостатній чисельності штату працівників (відповідно до Закону України «Про медіа» у складі Національної ради налічується 8 членів) [2].

У цьому контексті цікавим, на наш погляд, виглядає аналіз звітності про діяльність Національної ради за 2023 рік. Так, упродовж 2023 року Національною радою проведено 118 перевірок (112 планових виїзних, 6 позапланових безвиїзних) діяльності суб'єктів у сфері медіа та складено 7 актів про відмову суб'єктів у сфері медіа в проведенні перевірок [13, с. 65], що більш ніж вдвічі менше в порівнянні з 2021 роком [13, с. 65]. Такі дані можна пояснити тим, що Національна рада в умовах

російсько-української війни також здійснює аналітичну діяльність з метою спростування російської пропаганди [13, с. 60].

Вважаємо, що оновлення нормативного регулювання діяльності Національної ради є позитивним, а з огляду на наявність російсько-української війни контроль за діяльністю медіа щодо кримінального переслідування державних службовців, суддів та політичних фігур не є основним завданням державної інформаційної політики. Однак, *декларуючи просвітопейський шлях розвитку України зокрема і в тексті Конституції України, держава не має ігнорувати недоліки інформаційно-правової політики, зокрема, прогалити інформаційного законодавства, що фактично сприяють передчасному поширенню інформації про кримінальне переслідування публічних службовців.*

Висновки. Метафоричне визнання медіа «четвертою» гілкою влади в сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства набуває гострої актуальності, тому до діяльності медіа як потужного інструменту впливу на ключові сфери діяльності суспільства та держави мають застосовуватися «стримування і противаги» задля забезпечення ними «інформаційної чистоти».

Національна рада з питань телебачення і радіомовлення має перспективи стати ефективним контролюючим органом в системі органів публічної влади, зокрема і в якості складової контрольної гілки влади. Як *публічні службовці, так і політичні діячі* в своїй особі уособлюють державу та представляють її інтереси на локальному, регіональному, загальнодержавному та міжнародному рівні, що передбачає надання додаткових гарантій їх неупередженої, об'єктивної діяльності. Поширення інформації про кримінальне переслідування таких осіб має деструктивні наслідки як для конкретної особи, так і для держави загалом. Поширення інформації про вину особи до набрання законної сили обвинувального вироку суду є порушенням презумпції невинуватості як невід'ємної конституційної та кримінальної процесуальної гарантії, а з огляду на глобалізацію як світовий тренд, така діяльність медіа шкодить цілісності статусу України на міжнародній арені.

З огляду на наведені негативні наслідки для розвитку інформаційного суспільства в Україні пропонуємо законодавчо обмежити право медіа поширювати інформацію про вчинення публічними службовцями кримінальних правопорушень до набрання законної сили обвинувального вироку суду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr/> (дата звернення: 12.06.2024).
2. Про медіа: Закон України від 13 груд. 2022 р. № 2849-IX / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20/ed20240211#Text/> (дата звернення: 12.06.2024).
3. Голова Верховного Суду Князев міг погоріти на корупції. Що відомо про "хабар" головного судді України. *BBC NEWS Україна*: веб-сайт. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-65606663> (дата звернення: 12.06.2024).
4. Судді, (не)гідні стати членами Вищої ради правосуддя. *Фундація DEJURE Справедливий суд для всіх*: веб-сайт. URL: <https://webflow.dejure.foundation/> (дата звернення: 12.06.2024).
5. На Тернопільщині викрили ще одного хабарника в комунальній установі (ФОТО). 0352. *Сайт міста Тернополя*: веб-сайт. URL: <https://www.0352.ua/news/3756081/na-ternopilsini-vikrili-se-odnogo-habarnika-v-komunalnij-ustanovi-foto> (дата звернення: 12.06.2024).
6. Решетуха Т., Кушнір О. Клікбейт як технологія медіаманіпуляцій (за матеріалами тернопільських онлайн-видань). *Українська філологія в контексті розвитку європейської наукової думки*: мат. всеукр. наук. конф. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 125-128.
7. Ільяхов М., Саричева Л. Пиши, скорочуй. Київ, 2019. 439 с.
8. Стрикалова Т. А., Гудошник О. В. Вірусна комунікація як засіб поширення конфліктного дискурсу (досвід створення термінологічного покажчика). *Масова комунікація у глобальному та національному вимірах*. Дніпро. 2020. № 13. С. 113-117.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 12.06.2024).
10. Про державну службу: Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text> (дата звернення: 12.06.2024).
11. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 12.06.2024).
12. У Києві чиновник «Укрзалізниця» вимагав хабар у підприємця. *Львівський портал*: веб-сайт. URL: <https://portal.lviv.ua/news/2024/05/13/u-kyievi-chynovnyk-ukrzaliznytsi-vumahav-khabar-u-pidpriyemtsia> (дата звернення: 12.06.2024).
13. Звіт про діяльність Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення за 2023 рік. Київ. 117 с. URL: <https://webportal.nrada.gov.ua/wp-content/uploads/2024/02/Zvit-Natsionalnoi-rady-Ukrainy-z-pytan-telebachennia-i-radiomovlennia-za-2023-rik.pdf> (дата звернення: 12.06.2024).
14. Суховерхий О. О., Георгієвський Ю. В. Правовий статус адміністративних судів в системі перспективної контрольної гілки влади. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 456-461.
15. Суховерхий О. О., Кушніренко О. Г. Перспективи утворення контрольної гілки влади. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 11. С. 119-121.